

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ У СВІТОВИЙ ФІНАНСОВИЙ ПРОСТІР

Студентка групи Ф-01 Павленко І. В.

Поглиблення інтеграції в світовий фінансовий простір являється одним з основних напрямком фінансової стратегії України. Інтеграція України в світовий фінансовий простір безпосередньо пов'язана зокрема з реструктуризацією державного фінансового господарства та національної фінансової системи країни в цілому. Питання інтеграції зумовлене, перш за все, об'єктивними потребами країни в ресурсах та об'єктивними закономірностями розвитку сучасної економіки.

Інтеграція України почалася з одержання права на проведення зовнішньоекономічної діяльності та створення у Києві республіканської контори Зовнішекономбанку СРСР. Через цей спеціалізований банк для зовнішньої торгівлі і здійснювалися всі міжнародні розрахунки. Другим кроком була ліквідація монополії Зовнішекономбанку у сфері міжнародних розрахунків [1].

У наш час отримати ліцензію на проведення операцій в іноземній валюті, а також на здійснення міжнародних платежів може будь-який комерційний банк при дотриманні певних умов. Багато українських банків мають кореспондентські рахунки в інших країнах і багато іноземних банків відкрили ідентичні рахунки в банках України. Розвиток кореспондентських відносин із зарубіжними банками відбувався в умовах удосконалення механізму курсоутворення і валютного регулювання.

Ключовим напрямом інтеграції України в міжнародну фінансову систему є співпраця із головними світовими фінансовими інституціями – Світовим банком, Міжнародним банком реконструкції та розвитку (МБРР), Міжнародним валютним фондом (МВФ) та Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР). Вони мають значну роль у забезпеченні національних економік інвестиційними та кредитними ресурсами. Саме від результатів співробітництва України з цими організаціями залежить ефективність і характер її інтеграції в міжнародну фінансову систему.

Важливим напрямом інтеграційних процесів є вихід на світові фінансові ринки, який має забезпечити вільний рух капіталів. Головна відмінність фінансового ринку від інших полягає у тому, що товаром на цих ринках виступають фінансові активи. Сьогодні Україна найширше представлена на міжнародних ринках позичкового капіталу. Міжнародний кредит – це рух позичкового капіталу в галузі міжнародних фінансових відносин, пов'язаних з наданням певних видів ресурсів на умовах строковості, сплати процентів та повернення [2].

Зараз дуже гостро стоїть проблема повернення отриманих кредитів. Безпервне зростання заборгованості країни сприяє розгортанню валютно-фінансових криз, що блокують економічний розвиток країни. Вже починаючи

з моменту незалежності держави, Україна станом на 1991 рік мала заборгованість близько 400 млн дол. Що стосується теперішнього часу, то зростання боргу є очевидним: станом на 1 липня 2012 року валовий зовнішній борг країни склав 129,0 млрд дол. США [3], станом на 1 жовтня 2012 року валовий зовнішній борг країни склав 132,4 млрд дол. США [4].

Системні позики та інвестиційні кредити від Світового банку надаються Україні для реформування окремих секторів економіки із спрямуванням їх траншу безпосередньо до державного бюджету. Також надані позики можуть бути використані на підтримку платіжного балансу та фінансування дефіциту бюджету країни. На відміну від інших міжнародних фінансових інституцій, ЄБРР здійснює зовнішнє пряме та спільне фінансування інвестиційних проєктів. Насамперед, він зосереджується на кредитуванні приватного сектору та об'єктів ключової інфраструктури [1].

Основне завдання МВФ полягає у видачі кредитів, які допомагають країнам відбудувати міжнародні резерви, стабілізувати свої валюти, продовжувати оплачувати свій імпорт, відновити умови для міцного економічного зростання. Для України кредит потрібен для підтримки валютних резервів, підірваних падінням курсу гривні, та банківського сектора, на який поширилася світова фінансова криза. Варто зазначити, що подібна співпраця розглядається світовою фінансовою спільнотою як свідчення кредитоспроможності держави.

На сьогоднішній день, Україна майже не представлена на міжнародних валютних ринках. Головною причиною є слабкість національної економіки. Низька частка України в загальному обсязі світової торгівлі не дає підстав для торгівлі гривнею на великих міжнародних валютних ринках. Гривнею обмежено торгують на окремих валютних ринках країн, які є найбільшими торговельними партнерами України. Ресурси українських банків є занадто обмеженими, щоб говорити про їх присутність на закордонних біржах. НБУ не допускає участі іноземних суб'єктів у торгах гривнею в Україні, оскільки навіть одна масштабна спекуляція могла б похитнути стабільність валютного курсу. Слід сказати, що взаємодія українських суб'єктів з міжнародними валютними ринками має в наші дні обмежений характер. Водночас, Україна більше інтегрована у міжнародні ринки цінних паперів, але й ця інтеграція стримується наявними обмеженнями, перш за все, це фактична відсутність вільної конвертації гривні [2].

Отже, від успішності інтеграції в фінансовий простір значною мірою залежить вирішення питань та завдань національного економічного росту. Перш за все, це покриття бюджетних дефіцитів, підвищення соціально-економічного розвитку, виконання всіх зобов'язань щодо погашення боргу та його відсотків. Наслідки такої інтеграції очевидні вже сьогодні. Співпраця з головними інституціями світу: МВФ, МБРР та ЄБРР та отримання Україною довгострокових кредитів на розвиток країни. Необхідно негайно провести корекцію економічної політики держави з метою збільшення обсягів

іноземного інвестування в Україну. Необхідно вдосконалити механізми розподілу позикових коштів, оскільки при неякісному розподілі Україна може потрапити до боргової ями.

1. Стригунов В. А. Інтеграція України у світовий фінансовий простір: проблеми та перспективи / В. А. Костюк, А. В. Стригунов [Електронний ресурс] – Режим доступу :

http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/nvnau_eamb/2011_168_2/11kva.pdf.

2. Моторнюк У. І. Проблеми інтеграції України у світове фінансове середовище / У. І. Моторнюк, О. О. Жовтанецька [Електронний ресурс] – Режим доступу :

http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Management/2009_657/78.pdf.

3. Зовнішній борг України на кінець III кварталу 2012 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=71174>.

*Науковий керівник: асистент **Вернидуб Н. О.***

Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О. Ф. (м. Суми, 24–26 квітня 2013 р.): у 4 т. / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – Т. 3. – С. 267-269.